

n a k t. i. a presbyteriumnak minden fokozaton keresztül vitt nagymérvű befolyása mellett alakítja meg a következő felsőbbet.

Első olvasásra, szépen hangzik ez! De figyelmes vizsgálata után azonnal kitűnik, hogy itt is akként jár el L. ur, mint a fennebbiekben. Felállított itt is egy alap igazságot, de a tényeknek nem felel meg, abból levont következtetéseit.

A mi a zsinat presbyteri alkotmányunk alapelvei szerint, az egyházi hatalom súlypontja a gyülekezetekben van s az egyházi hatóságok tisztá képviselői alapján állanak. Így tanította ezt idáig minden valódi egyház jogtudósunk. Ennek adott kifejezést maga a legközelebbi zsinat, mikor az általa megalkotott egyházi alkotmányról szóló törvény 2. §-ában azt mondja: „A magyarországi ref. egyház, zsinat presbyteri rendszer szerint igazgatja és kormányozza magát.”

És valójában ezt látjuk átvive egyháziunk szervezetében s nem azt, a mit L. ur állít. Nemcsak az egyetlen törvényhozó szerv a zsinat, hanem a legelső fokból a presbyteriumokból, hanem a kormányzó szervek egymásfelel álló hatósági fokozata is.

Kik alkotják az egyházmegyei közgyűlést? Az egyh. törvény 38 §-a szerint a tanügy két vagy legfeljebb három tagból álló képviselőtől kivételével az egyházak presbyteriumainak elnökei és választottai.

Hát az egyházközségi közgyűlést kik alkotják?

A zsinati törvény 48 §-a szerint, az egyházmegyei elnökei, s az egyházak presbyteriumai által választott püspök, főgondnok, jegyző, tanácsbírák, és más egyházközségi tisztviselők. Ezeket kívül az egyházmegyei és tanügy képviselőit.

De így alakul az egyházi törvény 68 §-a szerint a 118 tagból álló zsinat is. Annak is tagjai az egyházközségek elnökei, de rajtuk és a tanácsbírák és más egyházközségi tisztviselői felül, a zsinat többi tagjait szintén a presbyteriumok választják.

Ha a mint láttuk, úgy az egyházmegyei, — mint a kerületi közgyűlésnek és zsinatnak tagjai az egymás felett álló hatóságok elnökei, képviselői és a tanügy képviselői, legnagyobbat vagy részben az egyházak presbyteriumai által közvetlenül választottak: sem a konvent történeti fejlődéséből, sem az egyház alkotmányi alapelveinek általánosan rajzolt alkalmazásából, nem tudjuk megérteni, hogy miért alkosson egy maga a konvent kivétel?

Egyház alkotmányunk alapelveiből következik, hogy az egyházközségek elnökei a konventnek alkotó tagjai legyenek. Nem szólnak ellene. Lehetne ottan az egyházközségeknek egy világi és egy egyházi, — vagy talán a népesebb egyházközségeknek két világi és két egyházi képviselője is, de a konvent tagjainak nagyobb részét, mulhatlanul a presbyteriumoknak kell választani. Hogy az egyházközségek képviselőit miért hagyta ki a zsinat? Ez előttünk is talány, mikor a tanügy képviselőit méltán helyt adott. De hogy e talányt akként fejtjük meg, hogy az egyházközségek közgyűlés javára okkupáljuk az egyházak presbyteriumainak egyházi alkotmányunk alapelvei szerint a zsinat által is szentesített jogát: ez oly önkényes eljárás lenne, melyet még erőszakoskodásnak is méltán bélyegzhetünk akkor, ha azon tény az egyes egyházak presbyteriumainak és az egy-

házmegyeinek előzetes megkérdezése és nyilatkozatuknak kellő figyelembe vétele nélkül vitetnek keresztül. Akkor az egyházközségek tagjai, magok, önmaguk javára okkupálnak a jogot. Így eljárás ellen tiltakozni kötelesség, annyival inkább, mert L. ur szavai szerint is: „nem az a kérdés, hogy ki mit akar, hanem az, hogy mit akart az egyház egyetem, mikor debreczeni zsinatán a ma érvényes egyház alkotmányt létrehozta?”

Kifejtettük, mit akart a zsinat. Azon értelemben határozott 1882-ben egyházközségek közgyűlésünk. A mi állításunk mellett bizonyít egy a dunamelléki mint a tisztán inneni egyházközségek közgyűléseinek ösmert határozata: miért hát mégis, hogy egyes férfiak azt a mit ok akarnak, törvény ervek és három egyházközségek összhangoz határozatának alá rendelni nem tudják?

Azt mondja L. ur, hogy akkor degradáltatnák az egyházközségek közgyűlése. Hát degradálása-e az az egyházközségek közgyűlése, ha a konventi tagok nem az ő kiküldöttjei, delegáltjai, hanem az egyes presbyteriumok választottjai? Hiszen az egyházközségek közgyűlése csaknem minden tagja s így a közgyűlés is, egyházi tere a maga határait és tekintélyét azon presbyteriumoktól nyerte, melyek őt megválasztották és előállították. Ok azon presbyteriumoknak nem urai, csak mandatarusai. Ne akarjunk hát mi a konventben egyházi tere is delegációt alkotni. De főleg ne akarjuk le rombolni, a történelmi fejlődés ellenére, zsinat presbyteri alkotmányunk azon alapelveit, mely szerint az egyházi hatalomnak súlypontja a gyülekezetekben van s az egyházi hatóságok, a tisztá nép képviselői alapján állnak! Maga L. ur, az általa ösmertett és hálát Istennek! a mi magyar ref. egyházunkban a mai napig eltebe nem lépett és oly alakban csak is az ő képzeltének világában élő presbyteri kormány szervezetét „mérésékelt presbyteri szervezet”-nek nevezi, s azt írja, hogy a „kinek ezen mérésékelt presbyteri rendszer szerpresbyterianismusként keves, az a következézetes akar lenni elvéhez, kénytelen elmenni egész az ut végéig, a hol feltalálja a legtisztább presbyterianismust, mely egyuttal a legteljesebb decentralisatio. Eza Congregationalismus, a „commune” az egyházi tere.”

Igaz, hogy többen szeretik a zsinat presbyteri rendszert mérésékelt presbyteri rendszernek nevezni! De bocsános meg nekem L. ur, ha én az ő, egészen új keletű és szabású mérésékelt presbyteri rendszerrel meg barátkozni soha se tudok s annak kedveért a konventi tagoknak, a presbyteriumok által közvetlen leendő választásáról lemondani nem fogok. Pedig én, az ön által „mumus”-ként említett „commune”-nek be hozni akarásáról, de de meg a behozni akarás szándékáról is nagyon messze állok. Helvétia a mi egyházunk bölcsője, tekintünk a Genf-be, maga Kálmán által bevitt tiszta presbyteri rendszerre. Uralkodott s uralkodik-e ott, annak következményeként egyházi tere a „commune”? Vagy uralkodott-e nálunk konvent nélkül is, három száz éven át?

De nem mondhatok le a konventi tagoknak az egyházak presbyteriumai által leendő közvetlen választásáról főleg azért sem, mert egyházi törvényükben nem találók oly szabást, mely intézkednék bár mi módon leendő felelősségre vonhatásáról azon Konventnek,

mely egyházi törvényünk 61 §-ának a, pontja szerint „a zsinat egyútt nem léte esetén képviseli a magyarországi ref. egyházat, úgy a kisfelekezete, mint az államirányában. Az emberek mindenkor emberek voltak és lesznek. Egyik nagyevű egyház történetírók b. e. Révész Imre mondta, „multunk mezejéről nem egy két példát tudnék felhozni arra, hogy egyházi és iskolai szabadságunk ügyét néha nem haméig azok is, akiknek kezében az a közbizodalom tette le, valóságos arunk tekinthetők s értékesítették is azt, világi előmenetelökre nézve.” Bölc Salamon szerint: „a miel mult, ugyan az a milészen.” És ha a közbizodalom által választott férfiak közt is akadtak olyanok, melyenokről a történet író oly mely fájdalommal emlékezik, — ha azon férfiak túltették magokat a felelősségre azon erkölcsi értelet is, hogy küldöknék tetteikről számot adni tartoznak, mert elieseten ismét elválasztatni nem fognak: akkor mit várhatunk az egyházközségek közgyűléseinek oly delegált tagjai egy némelyikétől, kik az egyházi törvény szerint tetteik felelősségre nem vonhatók, kik választóknak számot adni nem tartoznak? Hogy a sérteni akarásnak, vagy a gyanúsításnak meg csak árnyéka is távol legyen tőlem, nem em mondom, hanem Révész Imre szavait idézem: „A konvent bár mily jellemű és irányu többségének, könnyű fog lenni, kivált a mai időkben megteremteni a maga számára az egyházközségek gyűléseket a többséget.” Így nagyon könnyen eljöhethet, sőt minálunk, különösen a mai időkben bizonyosan és nem sokára elis fog jönni az idő, amelyben egyházunk és iskolánk sorsára, egy istentudja mi uton módon konventi többségre vergődökötteria kezébe fog kerülni, a mely autonómiaunkat gonyi kacaj közt fogja eljártatni, s ezen eljártatást maga javára különbözöl módon értékesíteni (i. Figyelmező, 1873, VIII. IX. fuzet 405 lap).

Adja Isten! hogy a mit a nagy tudós sokszor borongó lelke látott és ekként rajzolt: az a gyászos jövő, egyházunk életében soha el ne következék, ne akarjuk ki venni presbyteriumaink kezéből az egyházi törvény által is megahyott azon jogot, hogy a konventi tagokat közvetlenül választthassák, mert ha megön maguk által választott férfiakban is csalódni találunk, mikor egyszóval az egyházközségek közgyűlést a hibás választásért nem kárhoztathatják; más részről talán könnyebb leund a csalódás gyászos következményeinek mely elhordozása is.

„Dixi et salvavi animam meam!” Kiss Albert.

Dohánytermelőknek.

A köd.

A dohánytermelők réme, általános ellensége: a köd a szokottnál korábban, rohamosan tartotta meg bevontatását.

Az hiszem, hogy igen sok dohánytermelő gazda, elbizakodva a folytonos derült, tiszta időben, semmi előkészületekről nem gondoskodott és így kellemetlenül lett megelpe.

Magam is egy legutóbbi időben tett kis utazásom alkalmával, melynek czéja volt a drhánytermelők felett egy kis szemlélt tartani,

azon sajnos tapasztalatot szereztem, hogy sok helyen a pajta oldala egészen hiányzott; igaz, hogy ez jó szolgálatot is tett, a menyében a nagyon későn letröt dohányt jobban sikasztotta a szabad szellőzés — Sok helyen még nagyobb hibát találtam ennél: ugyanis a pajta oldala be volt ugyan deszkázva, de nagyon helytelenül, mert takarékosági szempontból a deszkák nem egymásra borítva, hanem egymás mellé voltak helyezve, még pedig úgy, hogy a szél és a köd legkényelmesebben behatolhat a pajtába. Azt hiszem e bajon másképp nem lehet segíteni, mint belülről a nézagot bedugdosni és azután betapasztani. Mily szaporátlan, és pepecselő nehéz munka ez, annál is inkább, mert már a dohány is ott fűgg, és abban munka közben is sok kárt teszünk, azt összetörjük. Kivülről e munkát haszaltan csinálnók, mert a teli idő, meg eső azt hamar leveri. Legjobb tehát ott, a hol a pajták már oly hibásan készítették, keskeny lécezzel kívül beborítani. Ez ugyan kissé költséges munka, de mindig jobb, mint kitenni magunkat annak a kalamitásnak, hogy dohányunk tönkre menjen. Pedig ez ében különös figyelmet kell fordítani ezen körülményre, mert a későn bekövetkeztet j időjárás folyán ez ében, szeptember havában a dovány kiújult, növesnek indult, és tökéletesen be nem érhetet, szoktalan vastagságu zöld bordaival fedél alá került, e dohányoknak a pajtában sok levegő van szükségök; de nagyon kevés köd is tönkre teszi, mert fél száradt állapotában nagyon inkiárl érre.

Azért tehát a legnagyobb erélyvel lássunk hozzá, hogy lehetőleg óvjuk meg a dohányunkat a ködtől, de egyszersmind gondunk legyen arra, hogy mitelyt a köd előszel, minden oldalajót, szeleleket, netáni kapukat kinyissunk, hogy meg most kellő mértékben járhasa dohányunkat a levegő.

Annal is nagyobb szüksége van az ez ében szedett késői dohányoknak a sok levegőre, minthogy azok nincsenek kellően megérve, sok viztartalommal bírnak, melynek kiközölgése a már száradt dohányokat is megelpheti. Szüksége tehát, hogy ezek teljesen léghuzamban legyenek azonnal, a mint a köd eloszlott. Minthogy ezen késői dohányunk rendszeren mint legelső a pajták alsó részében van elhelyezve, nem lesz arra nézők különös gondot fordítani, mely abban áll, hogy a leveleket a zsinegen egyenként elhuzgáljuk, esetleg kiforgassuk, de nem úgy, a mint azt legelső dohányunk szokta tenni, nevezetesen egész csomót egyszerre kifordít, és így egy kissé tovább egybe van kuszva több levet, melyek nincsenek megmeatve a kórhadságtól.

A kiforgatásnak is meg vannak a maga hátrányai, nevezetesen úgy mint ez ében is sok helyen nem jártak éjjel harasztok és a dohány folytonosan szárazt zörgő állapotban volt, a kiforgatást ily körülmények mellett sok kárt okozott, a mennyiben a dohány nagyon megtört, s a kiforgatás után a szél általi összeveresedés folytán még jobban összerporlott.

Ezen dolgot ki lehetne kerülni, ha a dohányok nem oly macacsul ragaszkodnék a régi eljárásához.

Magam részéről a legjobb meggyőződéssel tanácsolom a fonák fűzetet, de csak ritka esetben találkozik egy-egy termelő, a ki követi tanácsomat. Így a dohány nem kuszik össze, legfeljebb a leveleket kell kevés esetekben megkritítani, mely munka soha oly hátrányos nem lehet mint a forgatás.

De ha már másként lettek fűzve, ki kell forgatni, a zsinegen a szergyeiken ki kell fűzíteni, hogy egyenes és ne iv alakban fűg-

jön, mert így e levelek ha ezen munkát a késő juk mulasztani, nagy kárt okoznak.

És ezzel most kell idő be nem következék, a fagyás nagy részben ből ugyan tökéletesen természetesen az ily do soha addig simítani, még Nam ajánlom ugyan, hogy hányt is simitsunk add fagyás ki nem szivta, bármily száraz, mindig rész, melyet csak a fagy éret anyadohány nem ige koccsány, melyben a vizre az meredhet meg és sim kitudó puha és ruganyos alkalmatossá válik a simít

Ha a folytonos zör bekövetkezett, be kell a zárni és soha ki nem verőfényes napok nem jár a simításhoz hozzá nem f-

Helyi hí

* Halottak napja. A kol az elhunyt kevesek könnyű pereg a koszorúkkal borított hantokra. Míg ott a nak, kigyulnak a temető meg ezer mécs fenyő világ kor elhagyott temető-ke mori! — sugja fölül szellő. A fővárosi egyetem gyelettel keresi fel e napo sirjait s azok mellett hazatatak, — hát a mi ifjus nyösen aluszik! Pedig a d is sok jeles sirján ringatja feledésnek tüske-bokrát, lenek azt, hogy évenként látogassuk őket. A honvé Révész Imre, Nagy Imre, huytann alusszák siri állm rag legalább megérdemlene

* A nagy-hortobágyi zet (hivatások, csőszök vallási számaránya a követő A máte-telken: R. köth. 22 N. hortobágyi csárd. Malomzuban Kövesháznál Zámor: Nyiróteiken: Lutheranus és zsidó nincse Laszló gazd. tanácsos és B mérnök, tégnap d. u. a Ho áttevődök az ujonnan épít: Ne u b a e r Gyula, eddi urek állatorvosa, téire be rezeube. Bár tovább is a marad, ide benn magángyak tati. Ez annál kívánatosab bea ninc annyit állatorvos, hataró közönség igényeit k Neubauer ur, ki a minisz hára nyerte el mostani állás híres budapesti egyetemi segéde s már is meglepő gy zólt itteni új hatáskörében, teljesen modera szívuvalou rontott Nonius-csödöre a vá tati állatorvos észlelet a napról-napra előre ha ad. H a érték meg ott veszendő

* Az „L.” betű. A Mésze a Debr. El. cikkeinek „L.” betű Pediga szellemök egészen Loukay „L.” talájdoukpen alfát is meg. Egy embernek az első betűjét, az utolsó betűjét! A. Az már mas

* A Kossuth kepek mü (Brachfeld) Gyula ur, a kep nap debou utazott el Nagy ket az ottani „Fekete Sas” ki, méréskelt beletpi díjjak banko” új nepszimu isme „Koldusdeak” aeral szüre, lommal nagy sizerrel adatott kete gyeautok” ismeteltet háromcsörü kacsa” bohózatot mely már Debreczenben re egykor kedvelt repertoir de het vegeu ismet udonság, a reite adatik Geneetöl, melyb letek lesznek láthatók. — A lo m j a t e k november 5 en a B o k o d i Antale, a ki egy pet, a Moliere „A kepze valasztá ez alkoma. Hisszt egunk méltányolui fogja e k s tömeges megjelenésel fogja fejezui iranta. — F o l h i v a s u y operette előadásakor előjő szükségés 12 hü (8—12 éves keretnek fel a t. szőlök, kik hajlandók megegedni a közr veskedjenek azokat a táncz beiratui.

* A debr. felolvasó kö estéie szer d a n o v e e lesz és pedig k i v e t e l e e d a n, mert csütörtökön a nagy zessel lesz elfogaiwa. A felo közeledése alkalmából tegnap választmányi ülést tartott, gr zsef főispán elnöklete alatt. felett határozott a választmán vány, hogy a felolvasó kör t be az e. m. k. e-be alapított lag fog a közgyűlés ele terjes dítrány, hogy a felolvasó este ne csütörtökön tartassanak. eg tetett. Korának nyilvánítottu

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

A hölgyfutár.

— Emlékezés a forradalom utáni irodalomra. — Balázs Sándortól

Igenytelen, kis alakú fényes megjelenő szépirodalmi és társadalmi tartalmu napilap volt, melyet Kozma Vazul nyomdász mint kiadó, Nagy Ignác mint szerkesztő, az 1850 dik év már nem emlékszem egész biztonsággal melyik havában indítottak meg.

Reszkivül színtelen, ártatlan lap volt különösen eleinte — de nem is igen lehetett más. Nem csak azért, mert a rendőri censura rendkívüli szigorral járt el minde magyar lap és könyv irányában, hanem azért is, mert nem léteztek magyar írók. Ki bujdosott, ki börtönben simlódott, ki katonának volt besorozva. A legtöbbször pedig még nevet megemliteni sem volt szabad, de nem is lett volna tanácsos, mert a rendőrség rögtön kérdőre fogta volna a szerkesztőt, hogy tudassa vele az illető rejtekhelyét. Mert a régibb magyar írók közül egyetlen sem létezett, ki inkább kevésbé, egy vagy más tekintetben ne kompromittálta volna magát a forradalomban. S ezért mindnyájan áldozes tárgyai voltak.

Jókai bujdosott, Jósika mint száműzött külföldön élt, Kúthy Lajos, a szerencsétlen Kúthy Lajos pedig kétségbeesve nemzete és hazája jóvendője föltét, de különben nem levén képes nélkülözéseket tűrni, hivást vállalt s ezzel nevet népszerűtlenné és gyűlöltté tette a nemzet előtt, ki sohasem tudta megbecsülni neki, hogy mint a nagy vértanúnak, gróf Batthyányi Lajosnak volt titkára, egyike volt a legelső magyar embereknek, kik az önkényes uralom szolgálatába léptek. Frankenburg Bécsben hivatalnokoskodott és akkor éppen semmit sem írt vagy legalább nem bocsátott közre. Lauka Gusztáv volt az egyetlen

a régibb írók közül, kinek neveivel egy-egy vig beszély vagy humorisztikus vidéki level alatt gyakrabban lehetett a Hölgyfutárban találkozni.

Mag a szerkesztő Nagy Ignác egy mártusztásban megtröt öreg ember volt, ki egy pár érczen, adomán és hiren kívül edes keveset írt lapjába. Vajda János és Lévay József is, valamint Lisznyay Kálmán és Székely József is csak később mertek a nyilvánosság terén mutatkozni.

A Hölgyfutárba tehát az egy Lauka Gusztávon kívül többnyire csak ismeretlen nevű kezdő fiatal emberek irtak, vagy szórva nyosan álnev alatt egy-egy régibb író. A fiatal kezdő írók közül midőn én Pestre kerültem, legismertebb volt Roboz, ki itt szerzett magának nevet, töméntelen sokat írt s a közönség tetszését megnyerte, valamint Beóthy Laszlo, ki humorisztikus novelláival és más elczes dolgozataival csakhamar a közönség kedvenczévé vált. Kritikákkal és aesthetikai dolgozatokkal Acády Vilmos látta el a lapot ki később azonban egészen elhallgatott és ügyvédkedésre adta magát.

Azután lassankint következett az ugynevezett új generáció: Tóth Endre, Tóth Kálmán, Zalán, P. Szathmáry Károly, Ábrányi Lajos, később Vadnay Károly, és még néhányan, kik azonban korán kiálltak a küzdők sorából.

De a Hölgyfutár dacára annak, hogy csak újonczokból álló gárda föltt readekezett, a kik akkor első szárnypróbálatasait tették, mégis hivatást föltött be és szolgálatot tett egy a közönségnek mint az irodalomnak és egyáltalában a magyar társadalomnak.

Szórakozást és vigasztalást nyújtott a levért és kétségbeesett nemzetnek, a fővárosban egy kis szigetet, a magyar társadalom és művészet központját képezte, s mindenek föltt az által, hogy az újabb írói generációt

ugy szóva megteremtette és fölnevelte. Ez a jó Nagy Ignác irodalmi pályájának egyik legnagyobb és örök érdeme maradt.

Nem akarok most Nagy Ignác írói jellemzésébe bocsátkozni. A „Tisztújítás” stb. szerzőit ismeri a magyar közönség, itt csak az írói magányegyeniségéről akarok beszélni, kit a véletlen szerencséséből közelebből volt alkalmam megismerhetni.

En voltam ugyanis a Hölgyfutár első segédszerkesztője, midőn már Nagy Ignác már annyira elgyöngült, hogy az udonságok és szini kritikák megírása is terbére vált.

Azaz, hogy nem is annyira segédszerkesztő, mint udonságíró voltam, mert a beküldött művek, valamint a lap revizióját is Nagy Ignác végezte. En pedig csak híreket és udonságokat szedtem össze, hallomásból és a kávéházakban levő lapokból. Mert akkor még szerkesztőségről nem volt szó.

Nagy Ignácot valahányszor csak megjelentem nála, mindig az íróasztala előtt karosszékben ülve találtam olvasgatva a kéziratokat, vagy hátradölvé elmélázva. Előtte talca borral, melyből időközönként ivogatott egy-egy télpohárral.

Arcza komoly, söt komor volt s szeméből életunalom és fájdalom volt kiolvasható. Lábai olygyöngök voltak, hogy már nem is járt ki lakásából. Neje többnyire ott költögetett oldala mellett, de ha idegen jött látogatába rögtön odahagyta a szobát. A rossz nyelvek azt beszélték, hogy az öreg ar feltékeny, a mi különben nem is lett volna csoda. Arcza vörös biborcokkal volt tele s általában egyike volt a legurabbar arozóknak, csak nagy nehezen lehetett rajta fölfedezni a szellem bizonyos kinyomatát, a mi rut vonásait nyihitette.

Fiatal korában élénk és szellemes társalgó volt, lelke a mulatságoknak, de ekkor már komor világgylödlővé vált, hallgatag, a ki

egyetlen szóal sem mondott többet, mint éppn mondania kellett.

„Eltetszett” hozni a kéziratot, köszönm, alálásszolgája!” — Ez volt rendes társalgásunk.

Egy napon nem volt otthon a felesége, leültet, sőt borral is megkínált. Mintegy negyedóráig voltam nála; anélkül, hogy egyetlen szót is szól volna. En sem szóltam, szerénységből azt vártam, hogy ő kezdjen valamit, de bizony nem kezdett. Utóljára megokáltam a dolgot. Fölkeltem, s azt mondván, hogy elég lesz már a csevegésből, meghajoltam magam. Erre is csak annyit felelt, hogy alálásszolgája. Még el sem mosolyodott. Kedélye is nyomott és beteg volt, s hogy még egészen el nem fogyványt, egyetlen egyszerű adta jelét.

Egy tavaszi délután vékony kabátba mettem hozzá, pedig oda künn havas eső esett a metsző szél fújt. De a reggel még eszép volt s olyan meleg volt hogy ettől élámíva ifjú könnyelműségből eladtam föltötmet. De a nemzés hamar utóltér. Dideregye léptem szobájába. Ó észre vette és azt kérdezte, miért nem veszek felsőkabátot.

— Fogadásból. Felelém zavarodottan.

— Hogy-hogy?

— Ma reggel oly meleg szép idő volt, hogy egyik barátommal fogadtam, hogy e tavaszon nem fogok többé föltöt fölvenni.

Erre kissé még is elmosolyodott, mert kiálalta a valóságot.

— Fiaatal koromban én is sokszor tettem ily fogadást, azért adok önnek egy jó tanácsot: vegyen magára két inget, ha van.

Ez volt egyetlen kedélyes szó, mi valaha tőle hallottam, — de ez is mily rideg!

Mily életiskolán mehetett a szegény öreg iz keresztöl!

jön, mert így e levelek mindig össze mennek; ha ezen munkát a késői dohánynál el fogjuk mulasztani, nagy kárát vallhatjuk.

Es ezzel most kell igyekezni, míg a zord idő be nem következik, mert a mely dohányt a fagyásig nagy részben ki nem szikkadt, abból ugyan tökéletes dohány nem lesz soha; természetesen az ilyen dohányokat nem szabad soha addig simítani, még jól ki nem fagnak.

Nem ajánlom ugyan, hogy bár mely más dohányt is simítsunk addig, míg néhány éjjeli fagyás ki nem szívta, mert legyen a dohány bármily száraz, mindig marad benne nedves rész, melyet csak a fagyás bír kiszívni; a jó éret anyadohány nem igen fagy meg, csak a kocsánya, melyben a víz rész mindig meg van, az meredhet meg és simító szobába jöven, kitűnő puha és ruganyos lesz, s így nagyon alkalmatossá válik a simításra.

Ha a folytonos zord, nedves hideg idő bekövetkezett, be kell a pajtákát legmentesebben zárni és soha ki nem nyitni, ha csak szép verőfényes napok nem járnak, mindaddig, míg a simításhoz hozzá nem fogunk.

Helyi hírek.

Halottak napja. A kegyelet kizárólag az elhunyt kezeinek sírhalmához. Fajó könyűt perog a koszorúkkal és sárga falellel borított hantokra. Midőn a csillagok felragyognak, kigyulnak a temetők csillagai is, ezer meg ezer mécs fénye világítja meg a máskor elhagyott temető-keretet.

A nagy-hortobágyi hivatalos személyzet (hivatalnokok, csöszök, betegpótlók sat.) vallási számai a következők: A mártelken: R. koth. 22. — Református: 4 N. hortobágyi csárd. 2. — 4. Maiomzsgban 1. — 8. Kövesháznál Zámón: 1. — 6. Nyíróteleken: — 5. Lutheránus és zsidó nincsen köztük.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A debr. felolvasó kör első felolvasó estéje szerdán november hó 4-én lesz és pedig kivételképen azért szerdán, mert csütörtökön a nagy terem gyülekezéssel lesz elfoglalva. A felolvasási estélyek közöledése alkalmából tegnap delután a kör választmányá díest tartott, gróf Dégenfeld József főispán elnökielte alatt.

A debr. felolvasó kör első felolvasó estéje szerdán november hó 4-én lesz és pedig kivételképen azért szerdán, mert csütörtökön a nagy terem gyülekezéssel lesz elfoglalva. A felolvasási estélyek közöledése alkalmából tegnap delután a kör választmányá díest tartott, gróf Dégenfeld József főispán elnökielte alatt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

hogy a kör munkálkodási köre kibővítették, társas estélyek rendezésével, pályázatok hirdetésével és évkönyv kiadáival. — Felolvasott azok névsora a kik a körnek megszűntek tagjai lenni, és az újonnan beletették. Ez utóbbiak 16-an vannak, az előbbieket pedig 17-en, végül pedig bemutatottat a felolvasók névsora. A tavalyhoz hasonló felolvasó köri társas estély fog tartatni a „Korona” szálloda termében, ugyancsak a jövő szerdán. A tavalyi „Epilog” műtályára ez alkalommal „Prolog” készit a kedvelt „kontár filozóf”. E társas estélyhez nem kell sem báli toilette, sem beletéti jegy. — Bay Ilona a urhölgy 50 frankkal aranyban a kör alapító tagjai közé lépett, a melyért a választmány a jötekonyságáról és az irodalom iránti érdeklődéséről ismert hölgynek köszönetet szavazott.

Fogyasztási adó. A városnak, a fogyasztási adokk illetőleg az állammal kötött szerződése, ez évi decz. 31-én lejárt. Az újonnan megkötendő szerződés tárgyában naponta folynak az illető pénzügyi közegekkel való tárgyalások s tudomásunk szerint az állam éppen 20 000 forinttal ohajtja felemelni a tavalyi haszonbért.

A tornaegylet 1885. év november hó 8-án tartandó tisztújító közgyűlése, az alapító, pártoló és működő tagok tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

A Tisza-jubileumra készülnek Debreczenben is. Aláírás ivek keringenek az unepély alkalmára vendő emrekre. Helyes. Ermekek kell adni Tiszának, hogy tudja meg, hogy az ermekek kéto daldala van. Az ermekek különbin nem váltja be az osztrák-magyar bank, ugy volna vele, mint a közmondásos fapénzzel.

A szomszédhól. A nagyváradi új lovasassági taktanya építési tervét nov. 3-án vizsgálatnak felet. Városunkból résztvesz a felülvizsgálaton Cerlin cs. k. huszárezredes. Halálolászás. Dr. Szász Zoltán, nagyváradi kir. alügyész, hosszas sorvadás után életének 31-ik évében elhunyt. Temetése tegnap történt. Öngyilkosság. Nagy-Váradon egy Ilye nevű újoncz-katonaa varkaszánya második emeletéről leugrott, de semminemű sérülést nem szenvedett.

Orsz. kiállítás. Debreczen város kiállítását figyelembe. Minthogy az országos általános kiállítás f. e. november hó 4-én berekesztetik és minthogy a kiállítás bezárta után 14 nap alatt a kiállított tárgyak okvetlenül elvitatandók: ezennel felhivatnak a debreczeni kiállítók, hogy tárgyaiknak becsomagozása a vegett az általunk kitűzendő napon es időben Budapestben megjelenni, avagy megbizottait oda felküldeni el ne mulasszák, hogy ekként a tárgyaiknak a város költségén leendő együttes hazaszállítására fenakadást ne szenvedjen. Egyebekre nézve megjegyzetük, hogy utalmai károk esetén sem a hiányos csomagolás, sem egyéb tekintetekben a város es helyi bizottság felelősséget nem vállal. Vegre figyelmeztetnek a kiállítók, hogy az általunk utalván közvetlenül tett megrendelésből származó költségeket, történt legyen az akar a kiállítás igazgatóságánál, akár magán vállalkozóknál, kiegyealítani el ne mulasszák, mert más kulonben tárgyaik visszafogának tartatni s a későbbi hazaszállítását saját költségükön lesznek kénytelenek eszközölni. Azon kiállítók eruekeben azonban, kik egy vagy más ok miatt tárgyaiknak becsomagozása vegett Budapestben sem személyesen meg nem jelenhetnek sem megbizottat nem küldhetnek, a hatóság megbizott fog eljárni, s az fogja a csomagolást is minden barmi néven nevezendő felelősség nélkül eszközöztetni. Debreczen, 1885. október 31. Dr. Király Ferencz, hatóság megbizott.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

szives gyűjtésért, alkalminak vélnék közleni Hajdumegye területén kiket kértünk föl gyűjtésre: vallásalapítványi tisztartó Püspök-Ladány, Dávidházi János ref. esperes Kaba, Kasztl László tisztartó Tetélen, Nábráczky István szolgabíró Nádudvar, Lukács Dezső földbírtokos Nádudvar, Forray Jenő Nádudvar, Tauffer Károly gyógyszerész B.-Ujváros, Dr. Kovács Albert orvos Csege, Kiss János r. kath. esperes Egyek, Kaszas József községi jegyző M.-Pircs, Váserhelyi József jegyző Szovath, Kovács Károly községi jegyző Sámson, Ferenczi Elek szolgabíró Debreczen. Gr. De-genfeld Gusztáv Tégls.

Keresetük egy három szoba, konyha s kamarából álló lakosztály a nagytemplom közelében eső utcák valamelyikeben. Értekezhetni ez ügyben a legközelebbi hétfőn deli 12 óráig a helybeli m. kir. gazdasági tanintézet nagytemplom melletti épületében.

Dzsenti naptár. A ki jó izüen akar mulatni, es a ki kedelyes néhány órát akar magának szerezni, annak ajánljuk figyelmebe a Dzsenti naptárt, mely hírneves rajzolók kepeivel illusztrálva, csinos kiállításban városunkban kapható ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében is egy „újmös fióres” ért.

Hazánk a külföld. Merénylet Freycinet ellen Azon egyén, ki tegnapelőtt Freycinet külügyminiszter kocsijára lőtt, folyvást vonakodik megmondani nevét es előadni az okot, mely őt a merényletre bírta. A rendőrfőnök által kihalgattatván a merénylő bevallotta, hogy tette szándékos volt. Freycinet csak arczkép után ismerte. A Concorde-hidon várt rá, mert tudta, hogy Freycinet azon át fog haladni. Azt vallotta továbbá, hogy föl volt ingerelve Freycinet ellen, ki őt becsületében es vagyonában megkárosította. Elfogadásakor pisztolyát a Szajna folyamba dobta. Vallomásait csak védő ügyvédje előtt fogja kiegesztíteni. Azt hiszik, hogy a merénylő korzika es nem olasz származású.

Zeldök kiutasítása. A román kormány tizenket izraelita kiutasítását rendelte el. A kiutasított egynek közt vannak: dr. Gaster hírlapíró, Schwatfeld, a Fraternitate című izraelita hírlap főszerkesztője, továbbá Bronziner, a Bukarester Freie Presse főszerkesztője es még néhány más hírlapíró. Több hírlap azt írja, hogy Lévy Armandot is kiutasították. — Ezen paraziták az őket befogadóit Románia ellen intézett támadások által vonták volna magukra a közfigyelmet.

Rövid hírek. A Deák-mauzóleum sarkofágjának gipszöntvényét halottak napjára felállították s az vilám világítás mellett látható. — Az ifjúság érdekeben. Az iskolák látogatásának megkönyvítésére a tanuló ifjúság számára f. évi nov. hó 1 től az oszt. magy. állam vasut társaság összes magyar vonalain II. es III. osztályu havi bérletjegyek foguak kiadatni. — A nantési ediktum felülgesztésének két. századik évfordulóját Londonban is emlék-nempegylyvel ütek meg. — A német birodalmi gyűlés nov. 19-ikére hivatott össze. — Románok a kiállításban. Tisza László orsz. képviselő vezetése mellett 250 német-bogszáni román látogató tekintete meg a kiállítás. — Új főntendáns. A becsi udvari színházak főntendán-sava b. Bereksy Józsefnevezetett ki. — Könyvkiadásban. 2-ától okt. 17-ig harmincz-ezer keresztlyent meszaroltak le! Kelet-Kokin Khinában a keresztlyan falvak nem egyebek romhalmazzal. — Kálin szobor Berliaben. A berlini francia gyarnat okt. 28-án leplezte le Kalviuak bronzba öntött emlék-szobrát, mely a francia gyermek-menház előtti tereu van felállítva. — Nyitrau a fevidéki közm. egylet sikerült hangverseny rendezett, melynek tiszta jövedelme 260 frta rugott. — A fővárosi értékképviselek választása befejeztett. — Merénylet Freycinet ellen. Okt. 28-án egy egyén pisztolyal Freycinet kocsijára lőtt, de senkítse talált. A merénylőt elfogták. — Öngyilkosság. Dr. Lilienfels Antal, tekintélyes bécsi ügyvéd, föbelötte magát. — Halálzás. Maclelan tábor-nok New-Yorkban meghalt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Színház köréből. Holnap az „Ezres bankó” új népszimnu ismételtetik, hétfőn a „Koldusok” kerül színrre, mely a múlt alkalommal nagy sikerrel adatott, kedden „A fekete gyémántok” ismételtetik, szerdán „A háromcsőrű kacsa” bohózatos operette adatik, mely már Debreczenben rég nem adatott s egykor kedvelt repertoír darab volt.

A vendéglőből. „Piaczer! nem ismeri azt az urat, a ki amott ül a szöglet-asztalnál?!” „Éa bizony kerem nem tudom a nevet, hanem megnezem a kontós-könyvet, akkor megmondom!”

Helyes megfejtését beküldötték: Eris, Vidovich Ödön, B. M. (Budapest), N. N., Mar-ait, Nyiri Ernő es Aladár, Herzeg Irenke, Tótné, Varga Julis, Szlama Vilma, Br. Dít-furtné (Pozsony), Mayer Helén (nyertes), Misl-ey Gyözö (Nyiregháza) es Kalmár család.

Színház. 36-ik előadás. Holnap, vasárnap, páros számú bérletben itt másodsor adatik: „Az ezres bankó.” Eredeti új népszimnu 3 felvonásban dalokkal, Margittai Dezső töl, Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kísérő: Kutasi Imre.

Nagyerdei gőzfürdő. Tisztelettel értesítjük a n. é. hölgy-közönséget, hogy november 2-kától, azaz következő hétfőtől kezdve a gőzfürdő hölgyek részére hétfőn, szerdán es pénteken áll rendelkezésre.

Tisztelettel Hajdu es Vilmos. Hentes üzletemben

egyháztér 341. sz. alatt 1 klo disznó hus nyomtaték nélkül — — — 40 kr. 1 klo zsir — — — 56 „ 1 klo szalonna — — — 60 „

Becses pártfogást kér SOMOGYI IMRE. Zárt ajánlati felhívás.

Greczkó Sándor csödtömögéhez le-tározott illetve pótleltározott es a beszerzési áron alól 50%-al összesen 2863 frt 8 kr-ra becsült árucikkék, jelesül: ruha-szövetek, kalmuk, barchette, flanel, karton, különféle kendők stb. továbbá 250 frtra becsült bolti felszerelések, végre egy 80 frtra becsült Wertheim cassa, választmányi határozat szerint zárt ajánlat utján való értékesítése rendeltetvén el, — felhívom annál fogva az ajánlattevőket, miszerint zárt ajánlatokat 320 frt bántpénzzel ellátva f. évi November hó 11. d. u. 5 óráig alantirt tömeggondnokhoz, — hol egyszerűs mind a leltár es áruaktárt is megtekinthetik. — adják be.

Megjegyzetük, hogy az áruk es felszerelvényekre együttes vagy külön-külön ajánlatok tehetők, továbbá hogy valamelyik ajánlat elfogadása esetén az áruaktár azonnal, a felszerelvények pedig csak az áruk értékesítése után vevődök át es a vételár tömeggondnok kezéhez fizetendő.

Sorger József, csödtömögondnok. Hirdetmény.

A vb. Rott S. csödtömögéhez le-tározott, a Piacz-utca Kaszinó épületben való helyiségben használt, 250 frt becsértékben felvett üzleti berendezés csödválasztmányi határozat folytán zárt ajánlat utján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatik.

A zárt ajánlatok, a becsár 10%-val készpénzben ellátva csödválasztmányi elnök Dr. Kola János ügyvéd urnál f. 1885. évi november hó 10-ik napjának deli 12 órájáig nyujtandók be.

Az ajánlatok el vagy el nem fogadását a választmány fentartja magának. Az áruaktár naponta 9—12 es 3—5 órák között az üzleti helyiségben esetleg a gyári ár 50%-án alól is csopotositott részben (parthiekben) azonnali készpénz fizetés mellett eladatik.

Kelt, Rott S. csödtömelezői választmányának 1885. évi október 24-én tartott üléséből. Dr. Hollaender, tömeggondnok.

SAKKTALANY.

Table with chess notation: Kt ut-vez-va-ja, or-mát-bo- tet-gyok, tud-szág el-ros mért az- ja, A-ja, szi-ja, mért-én, nyo- Ho-tem, Mer-nem-megy-ven-van-nem- dok, Le- a-bub-ja, sug-a-tam- A-za-lát-re-de-sze-moud-re- anyt-tu-nék, ret-tam, Mer-A-De- men-ki-lát, nem-Bort-tem-meg-ja,

(Megfejtők neveit közöljük s köztük nov- én érdekes könyvet sorolunk ki.) Műt heti sakkतालanyunk megfejtése kö- vetkező: Minden dalom igazság volt, Sohse mondtam hazugságot, Elmeséltem a mi történet S a mik szivem összetörték. Nagy uraknak, gazdagoknak Énekeim sohse szóltak, Csak a vértanú hantón Zokogott az én bús lantom. Tóth Kálmántól.

